

بررسی مشکلات دانشجویان مراجعه‌کننده به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی در دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز

عبدالحسین شکورنیا*: عضو هیأت علمی، گروه ایمنی‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور، اهواز، ایران.

احمد رضا مهتدی: عضو هیأت علمی، گروه بی‌هوشی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور، اهواز، ایران.

حسین الهام پور: عضو هیأت علمی، گروه علوم تربیتی، دانشکده‌ی علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران.

هاجر بروایه: دانشجوی رشته‌ی هوشبری، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

چکیده: شناسایی انواع مشکلات دانشجویان و ارائه‌ی راه‌حلهایی جهت کاهش این مشکلات می‌تواند بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان مؤثر باشد. این مطالعه با هدف بررسی مشکلات دانشجویان مراجعه‌کننده به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز طراحی و اجرا گردید. در این مطالعه‌ی توصیفی-مقطعی مشکلات ۶۴۰ دانشجوی مراجعه‌کننده به دفاتر مشاوره دانشجویی در یک دوره‌ی یک‌ساله مورد بررسی قرار گرفت. داده‌های مورد نیاز از پرونده‌های مراجعان به مراکز مشاوره استخراج و بانک داده‌های این مطالعه را تشکیل دادند. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS-18 تحلیل شد. از آزمون مجذور کای و آزمون t برای ارتباط بین متغیرها استفاده شد. تعداد ۱۷۲ نفر (۲۷٪) از مراجعان مرد و ۴۶۸ نفر (۷۳٪) زن با میانگین سن $22 \pm 3/4$ (از ۱۸ تا ۳۸ سال) بودند. دانشجویان پزشکی بیشتر مشکلات روانی (۲۵/۶٪)، دانشجویان دندانپزشکی مشکلات فردی (۴۸/۵٪)، دانشجویان داروسازی مسائل مربوط به ازدواج (۳۸/۵٪)، دانشجویان پیراپزشکی، بهداشت و پرستاری-مامایی مشکلات آموزشی (به ترتیب: ۲۷/۴٪، ۲۸/۸٪ و ۳۰/۸٪) و دانشجویان توانبخشی مشکلات آموزشی و روانی (۲۴/۶٪) داشتند. نتایج این بررسی نشان داد که ابعاد مشکلات دانشجویان رشته‌های مختلف متفاوت است. بیشترین علل مراجعه‌ی دانشجویان به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی در درجه‌ی اول مشکلات آموزشی و در مرحله‌ی بعد مشکلات روانی بوده است.

واژگان کلیدی: مشکلات دانشجویان، دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز.

***نویسنده‌ی مسؤؤل:** عضو هیأت علمی، گروه ایمنی‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور، اهواز، ایران

(Email: shakurnia@yahoo.com)

مقدمه

دانشجویان در دوران تحصیل خود با مشکلات و گرفتاری‌های فراوان و گوناگون روبه‌رو هستند. مشکلات تحصیلی، مشکلات فردی، مشکلات روحی-روانی و اجتماعی برای دانشجویان از اهمیت زیادی برخوردار بوده است و عدم کنترل آن‌ها موجب پایین آمدن سطح علمی و کارایی کشور خواهد شد و علاوه بر مشکلاتی که برای دانشجو و خانواده وی ایجاد می‌نماید، خسارت فراوانی را نیز برای جامعه و کشور در پی خواهد داشت (داران پرور، ۲۰۰۵).

با توجه به اینکه پیشرفت تحصیلی دانشجویان یکی از شاخص‌های مهم در ارزیابی نظام آموزشی است، کشف و بررسی عوامل تأثیرگذار بر عملکرد تحصیلی دانشجویان می‌تواند به شناخت بهتر و پیش‌بینی متغیرهای مؤثر در پیشرفت و یا افت تحصیلی در سیستم آموزشی کمک کند. بنابراین بررسی عواملی که با پیشرفت و موفقیت تحصیلی رابطه دارد، یکی از موضوعات اساسی تحقیق در آموزش عالی است. با یک رویکرد جامع می‌توان عوامل دخیل در پیشرفت تحصیلی را در قالب سه دسته عامل مطرح کرد: عوامل فردی، درون‌سازمانی و برون‌سازمانی. سلامت روانی، داشتن انگیزه، روش مطالعه، شرایط عاطفی و روانی را می‌توان به عنوان عوامل فردی مؤثر در پیشرفت و موفقیت تحصیلی دانست (تمنایی فر و همکاران، ۲۰۱۱).

بررسی میزان و نوع مشکلات دانشجویان مراجعه‌کننده به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی دانشگاه‌ها، می‌تواند به عنوان یک شاخص مهم در شناسایی میزان و نوع مشکلات دانشجویان و ارزیابی عملکرد این دفاتر و اثربخشی خدمات آنان مورد استفاده قرار گیرد. مطالعات پراکنده‌ای در ارتباط با مشکلات دانشجویان مراجعه‌کننده به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی در ایران انجام گرفته است. فردوسی با بررسی اطلاعات پرونده‌ی ۱۹۰۷ مراجع به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی در دانشگاه‌های تهران نشان داد که رایج‌ترین مشکلات این دانشجویان، مشکلات روانی و سپس آموزشی و تحصیلی بوده است (فردوسی ۲۰۰۳). بررسی علل مراجعه به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی در مطالعه دیگری در دانشگاه خرم‌آباد فراوانی مراجعه دانشجویان به دفاتر مشاوره را مشکلات روانی، مشکلات خانوادگی و مشکلات تحصیلی گزارش کرده است (سپهوندی ۲۰۰۰). مطالعات دیگری نیز از طریق نظرسنجی توسط برخی از محققان (ناز و همکاران ۲۰۰۱) و (شکورنیا و همکاران ۲۰۱۱)

به منظور بررسی مشکلات دانشجویان مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره در برخی از دانشگاه‌ها انجام شده است. نتایج حاصل غالباً مشابه و گاهی نیز تا حدودی مغایر بوده است. نکات مشترک در اغلب این بررسی‌ها این بوده است که بین ۳ تا ۱۲ درصد از پذیرفته‌شدگان دانشگاه‌ها به دلیل مشکلات خانوادگی، آموزشی و یا روانی به مراکز مشاوره مراجعه کرده‌اند. نتایج این مطالعات نشان داده است که وضعیت سلامت روانی دانشجویان بومی مطلوب‌تر از دانشجویان غیر بومی بوده است و گرچه دختران از نظر وضعیت تحصیلی بهتر از پسران بوده‌اند، اما از نظر سلامت روانی مشکلاتشان بیش از پسران بوده است (فاضلی ۲۰۰۴).

نتایج مطالعه‌ای در دانشگاه بسکن (Baskent) در کشور ترکیه نشان داد که ۲۰/۲٪ دانشجویان جهت دریافت خدمات مشاوره‌ای به مراکز مشاوره‌ی دانشجویی مراجعه کرده‌اند (دوگان ۲۰۱۲). در مطالعه‌ای دیگر در یکی از دانشگاه‌های انگلیس گزارش شده است که تنها ۳٪ از ۴۶۹۹ دانشجویان شاغل به تحصیل جهت مشکلات خود به مراکز مشاوره مراجعه نموده‌اند (کوک و همکاران ۲۰۰۶). در این مطالعات مشکلات روانی، مسائل آموزشی و مشکلات فردی و ارتباطی از مهم‌ترین علل مراجعه دانشجویان ذکر گردیده است. با عنایت به تحقیقات کمی که در مورد مشکلات دانشجویان انجام گرفته، انجام مطالعات بیشتر در راستای شناخت و شفاف‌سازی دقیق ابعاد مختلف انواع مشکلات دانشجویان می‌تواند در شناسایی علل و عوامل ناکامی دانشجویان کمک شایانی نماید. این مطالعه با هدف بررسی مشکلات دانشجویان مراجعه‌کننده به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز طراحی و اجرا شده است.

مواد و روش‌ها

در یک مطالعه‌ی توصیفی-مقطعی مشکلات تمامی دانشجویان مراجعه‌کننده به دفاتر مشاوره دانشگاه در یک دوره‌ی یک‌ساله مورد بررسی قرار گرفت. جامعه‌ی آماری مورد مطالعه در این پژوهش ۳۲۰۰ نفر از دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز بود که در رشته‌های مختلف در حال تحصیل بودند. نمونه مورد بررسی تمامی دانشجویانی بودند (۶۴۰ نفر) که به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی دانشگاه مراجعه کرده و اطلاعات آنان در پرونده‌های مربوطه ضبط و ثبت شده بود. کلیه پرونده‌های دانشجویان مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره

از ۳۲۰۰ دانشجوی شاغل به تحصیل در دانشگاه تعداد ۶۴۰ نفر (۱۹/۸٪) دست کم یک بار جهت طرح مشکلات خود و استفاده از خدمات مشاوره‌ای به مراکز مشاوره دانشگاه مراجعه نموده‌اند. تعداد ۲۴۵ نفر (۳۸/۴٪) از دانشجویان فقط یک‌بار، ۱۹۳ نفر (۳۰/۳٪) دو بار، ۱۱۷ نفر (۱۸/۳٪) سه بار، ۵۰ نفر (۷/۸٪) چهار بار و ۳۳ نفر (۵/۲٪) بیش از چهار بار جهت طرح مشکلات خود به دفاتر مشاوره مراجعه کرده بودند. میانگین و انحراف معیار دفعات مراجعه به مراکز مشاوره $1/59 \pm 2/22$ بوده است. این مقادیر برای دانشجویان دختر $1/5 \pm 2/10$ و برای دانشجویان پسر $1/79 \pm 2/54$ بوده است ($P=0/001$).

یعنی فراوانی میزان مراجعات دانشجویان پسر بطور معنا داری بیشتر بوده است ($t=3/26$ ، $P=0/001$). بیشترین مراجعه دانشجویان به دلیل مشکلات آموزشی به تعداد ۱۶۳ نفر (۲۵/۶٪) و کمترین مراجعه دانشجویان برای مشکلات خانوادگی به تعداد ۶۷ نفر (۱۰/۵٪) بوده است (نمودار ۲). مقایسه‌ی میزان مراجعه دانشجویان هر دانشکده نسبت به تعداد کل دانشجویان شاغل به تحصیل در آن دانشکده نشان داد که بین میزان مراجعه دانشجویان دانشکده‌ها به مراکز مشاوره تفاوت معناداری وجود دارد ($\chi^2=179$ و $P=0/01$). دانشجویان دانشکده‌ی بهداشت با فراوانی ۱۴۰ مورد (۳۹/۸٪)، بیشترین و دانشجویان رشته‌ی پزشکی با فراوانی ۹۸ مورد (۹/۴٪) کمترین مراجعه را به دفاتر مشاوره داشته‌اند.

آزمون کای‌دو نشان داد که بین نوع مشکلات دانشجویان دانشکده‌های مختلف تفاوت معنادار وجود دارد ($\chi^2=47/5$ ، $P=0/003$). دانشجویان رشته‌ی پزشکی بیشتر مشکلات روانی (۳۶/۱٪)، رشته‌ی دندانپزشکی بیشتر مشکلات فردی (۴۸/۵٪)، رشته‌ی داروسازی بیشتر مشکلات ازدواج (۳۸/۵٪)، دانشجویان پیراپزشکی، بهداشت و پرستاری بیشتر مشکلات آموزشی داشتند (به ترتیب با فراوانی ۲۷/۴٪، ۲۸/۸٪ و ۳۰/۸٪) و دانشجویان توانبخشی بیشتر مشکلات آموزشی و روانی (۲۴/۶٪) داشتند (جدول ۱). نتایج آزمون مجذور کای نشان داد که بین مشکلات دانشجویان مراجعه‌کننده به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی به تفکیک جنس و سکونت در خوابگاه تفاوت معناداری وجود ندارد. اما نیم‌رخ مشکلات دانشجویان مجرد و متأهل و بومی و غیر بومی متفاوت بود. دانشجویان مجرد بیشتر مشکلات فردی و روانی (۲۲/۴٪) و دانشجویان متأهل

دانشگاه در یک دوره‌ی یک‌ساله مورد بررسی قرار گرفت. داده‌های مورد نیاز شامل ویژگی‌های فردی دانشجویان از قبیل: سن، جنس، سال ورود به دانشگاه و سکونت در خوابگاه و همچنین علل مراجعه به مرکز مشاوره، از این پرونده‌ها استخراج و بانک داده‌های این مطالعه را تشکیل دادند. دانشجویان به دلیل مشکلات مختلفی به دفاتر مشاوره مراجعه کرده بودند. به‌خاطر جمع‌بندی مناسب‌تر و تجزیه و تحلیل ساده‌تر، مشکلات دانشجویان در پنج گروه زیر دسته‌بندی گردید و مورد ارزیابی قرار گرفت، مشکلات آموزشی-تحصیلی، مشکلات خانوادگی، مشکلات مربوط به ازدواج، مشکلات روانی-عاطفی و مشکلات فردی، در ارتباط با مشکلات آموزشی می‌توان به مواردی از قبیل بی‌علاقگی به رشته‌ی تحصیلی، افت تحصیلی، مشروط شدن اشاره کرد. مشکلات مربوط به ازدواج عبارت بودند از: مشاوره‌ی قبل از ازدواج، انتخاب همسر و تشکیل خانواده. انواع مشکلات خانوادگی نیز عبارت بودند از: مسایل زناشویی، اختلاف با همسر و یا خانواده پدری و اعتیاد وابستگی، مشکلات روانی-عاطفی نیز مواردی چون: استرس، وسواس، اضطراب، افسردگی، نداشتن اعتماد به نفس و مانیا را در بر می‌گرفت و بالاخره از انواع مشکلات فردی نیز مواردی مثل عدم تمرکز، تردید در تصمیم‌گیری، اعتیاد به سیگار و ایدز گزارش شده است. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS-18 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. و از درصد و فراوانی برای توصیف داده‌ها و آزمون مجذور کای و آزمون t برای ارتباط بین متغیرها استفاده شد.

یافته‌ها

تعداد ۱۷۲ نفر (۲۷٪) از مراجعان پسر و ۴۶۸ نفر (۷۳٪) دختر با میانگین سن $22 \pm 3/4$ (از ۱۸ تا ۳۸ سال) بودند. ۹۲/۳ درصد مجرد، ۸۲/۵ درصد ساکن خوابگاه و ۴۸/۸ درصد بومی (ساکن استان خوزستان) بودند. تعداد ۲۴۵ نفر از مراجعان (۳۸/۴٪) دانشجویان سال اول، ۱۹۳ نفر (۳۰/۲٪) دانشجویان سال دوم، ۱۱۷ نفر (۱۸/۳٪) دانشجویان سال سوم و ۸۳ نفر (۱۳٪) را دانشجویان سال چهارم تشکیل می‌دادند. ۱۵۸ نفر (۲۴/۷٪) از مراجعان دانشجویان دانشکده‌ی پیراپزشکی، ۱۴۰ نفر (۲۱/۹٪) دانشکده‌ی بهداشت، ۱۰۷ نفر (۱۶/۷٪) دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، ۹۸ نفر (۱۵/۳٪) دانشکده‌ی پزشکی، ۶۵ نفر (۱۰/۲٪) دانشکده‌ی توانبخشی، ۳۹ نفر (۶/۱٪) دانشکده‌ی داروسازی و ۳۳ نفر (۵/۲٪) دانشکده‌ی دندانپزشکی بودند (نمودار ۱).

مشکلات آموزشی و در مراحل بعدی مشکلات فردی و مشکلات روانی بوده است (گوازولیا س ۲۰۱۲). مشکلات روانی-عاطفی، مشکلات فردی-ارتباطی و مشکلات آموزشی از عمده ترین مشکلات و مهم ترین علل مراجعه ی دانشجویان به دفاتر مشاوره ی دانشجویی در چندین دانشگاه انگلیس، گزارش گردیده است (کوک و همکاران ۲۰۰۶). ویژگی های فرهنگی و رفتاری دانشجویان مورد بررسی، شرایط اقلیمی منطقه و مشکلات محیطی می تواند علل این گوناگونی یافته ها را توجیه نماید.

بررسی مشکلات دانشجویان مراجعه کننده به دفاتر مشاوره با توجه به آمار دانشجویان نشان می دهد که دانشجویان دانشکده ی بهداشت با فراوانی ۳۹/۸ درصد بیشترین و دانشجویان دانشکده ی پزشکی با فراوانی ۹/۴ درصد کمترین میزان مراجعه به دفاتر مشاوره ی دانشجویی را داشته اند. نتایج برخی مطالعات انجام شده نیز نشان داده است که مشکلات دانشجویان رشته های مختلف متفاوت بوده است (فردوسی ۲۰۰۳). مقطع و رشته ی تحصیلی، تراکم برنامه ی درسی و بنیه ی علمی دانشجویان این دانشکده ها می تواند از علل گوناگونی مشکلات دانشجویان باشد. بررسی مشکلات دانشجویان رشته های مختلف در جدول ۱ نشان می دهد که بین مشکلات دانشجویان رشته های مختلف از نظر آماری تفاوت معناداری وجود دارد. دانشجویان پزشکی بیشتر به خاطر مشکلات روانی، دانشجویان دندانپزشکی بیشتر به خاطر مشکلات فردی و دانشجویان داروسازی بیشتر به خاطر مشکلات ازدواج به دفاتر مشاوره ی دانشجویی مراجعه نموده اند. در حالی که مراجعه ی دانشجویان رشته های پیراپزشکی، بهداشت، پرستاری-مامایی و توانبخشی به دفاتر مشاوره ی دانشجویی بیشتر مشکلات آموزشی بوده است. فردوسی نیز در بررسی مشکلات دانشجویان مراجعه کننده به مراکز مشاوره در دانشگاه های تهران، مراجعه ی دانشجویان رشته های علوم انسانی را بیشتر از گروه های دیگر گزارش کرده است و اعلام کرده است که بین رشته ی تحصیلی و انواع مشکلات مراجعه کنندگان به مراکز مشاوره ارتباط معنادار وجود داشته است (فردوسی ۲۰۰۳). به نظر می رسد که عواملی از قبیل ماهیت رشته تحصیلی، وضعیت تحصیلی دانشجویان رشته های مختلف و آینده ی شغلی آنان در نوع مشکلات آنان مؤثر بوده باشد. نتایج مطالعه نشان داد که بیشترین مشکلات دانشجویان مجرد مشکلات روانی و فردی بوده است، در حالی که دانشجویان متأهل بیشتر

بیشتر مشکلات خانوادگی (۲۸/۶٪) داشتند (P=۰/۰۰۲). دانشجویان بومی بیشتر مشکلات ازدواج (۲۵/۷٪)، و دانشجویان غیر بومی بیشتر مشکلات روانی (۲۸٪) داشتند (P=۰/۰۰۱).

بحث

یافته های این مطالعه که به منظور بررسی مشکلات دانشجویان مراجعه کننده به دفاتر مشاوره ی دانشجویی انجام گرفته است، نشان داد که حدود ۲۰ درصد دانشجویان در طول یک سال تحصیلی جهت مشکلات خود حداقل یک نوبت به دفاتر مشاوره ی دانشجویی مراجعه نموده اند. میانگین دفعات مراجعه ی دانشجویان به دفاتر مشاوره نیز ۲/۲۲ بار بود که در مقایسه با مطالعات مشابه که این میزان را ۲/۵ و ۳ بار گزارش کرده اند، تا اندازه ای همخوانی دارد (کوینترل و همکاران ۱۹۹۶) و (مک کومک و همکاران ۱۹۹۶). نتایج یک مطالعه در ترکیه نشان داده است دانشجویانی که مشکلات بیشتری در دوران دانشجویی خود داشته اند، مراجعه ی بیشتری نیز به دفاتر مشاوره ی دانشجویی داشته اند (گوازولیا س ۲۰۱۲). نتایج این پژوهش نشان داد مهم ترین مشکلاتی که دانشجویان به خاطر آن ها به دفاتر مشاوره دانشگاه مراجعه کرده اند در درجه ی اول مشکلات آموزشی و در مراحل بعدی مشکلات روانی، فردی و مشکلات خانوادگی و در آخر، مسایل مربوط به ازدواج بوده است که با نتایج مطالعات انجام شده در دانشگاه های دیگر تا حدودی مطابقت دارد (فردوسی ۲۰۰۳) و (سپهوندی ۲۰۰۰). بررسی انواع مشکلات دانشجویان مراجعه کننده به مراکز مشاوره در دانشگاه های تهران نیز نشان داد که رایج ترین مشکلاتی که دانشجویان جهت طرح آن ها به دفاتر مشاوره ی دانشجویی مراجعه کرده اند به ترتیب: اختلالات روانی (۴۲/۵٪)، مشکلات آموزشی (۲۲٪) و مشکلات خانوادگی (۱۵/۵٪) بوده اند (فردوسی ۲۰۰۳).

سپهوندی نیز با بررسی علل مراجعه ی دانشجویان دانشگاه لرستان طی یک دوره ی یک ساله بیشترین مشکلات دانشجویان مراجعه کننده به دفاتر مشاوره ی دانشجویی مسایلی از قبیل مشکلات روانی، خانوادگی و آموزشی گزارش کرده است که تا اندازه ای با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارند (سپهوندی ۲۰۰۰). در مطالعه ای در یکی از دانشگاه های ترکیه، بررسی مشکلات دانشجویان مراجعه کننده به دفاتر مشاوره ی دانشجویی نشان داد که مهم ترین مشکلات دانشجویان در وهله ی اول

یافته‌های این مطالعه همچنین نشان داد که دانشجویان ساکن در خوابگاه‌ها مراجعه‌ی بیشتری به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی داشته‌اند (۸۲/۶٪). فردوسی نیز در بررسی علل مراجعه دانشجویان دانشگاه‌های تهران به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی گزارش کرده است که بیشترین مراجعان به دفاتر مشاوره، دانشجویان ساکن در خوابگاه‌ها بوده‌اند و در کلیه‌ی مشکلات نیز دانشجویان خوابگاهی بیشترین تعداد مراجعه را به این دفاتر داشته‌اند (فردوسی ۲۰۰۳). شاید فراوانی دانشجویان ساکن در خوابگاه‌ها به دفاتر مشاوره به دلیل تعداد سکونت اکثر دانشجویان در خوابگاه‌های دانشجویی بوده باشد. با توجه به کثرت مشکلات دانشجویان ساکن در خوابگاه‌ها و مراجعه زیاد آنان به دفاتر مشاوره، برنامه‌ریزی وسیع‌تر در جهت فراهم نمودن امکانات رفاهی جهت رفع مشکلات روانی و عاطفی آن‌ها توصیه می‌شود.

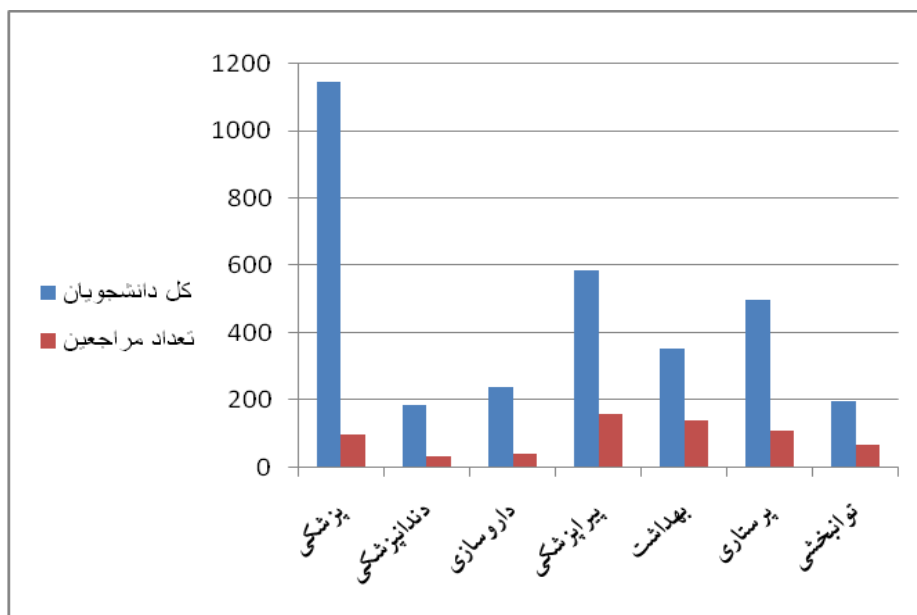
نتایج این بررسی نشان داد ابعاد مشکلات دانشجویان رشته‌های مختلف متفاوت است. بیشترین علل مراجعه دانشجویان به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی در درجه‌ی اول مشکلات آموزشی و در مرحله‌ی بعد مشکلات روانی بوده است. مسایل مربوط به ازدواج و مشکلات خانوادگی در دوران دانشجویی اهمیت کمتری داشته است.

تقدیر و تشکر

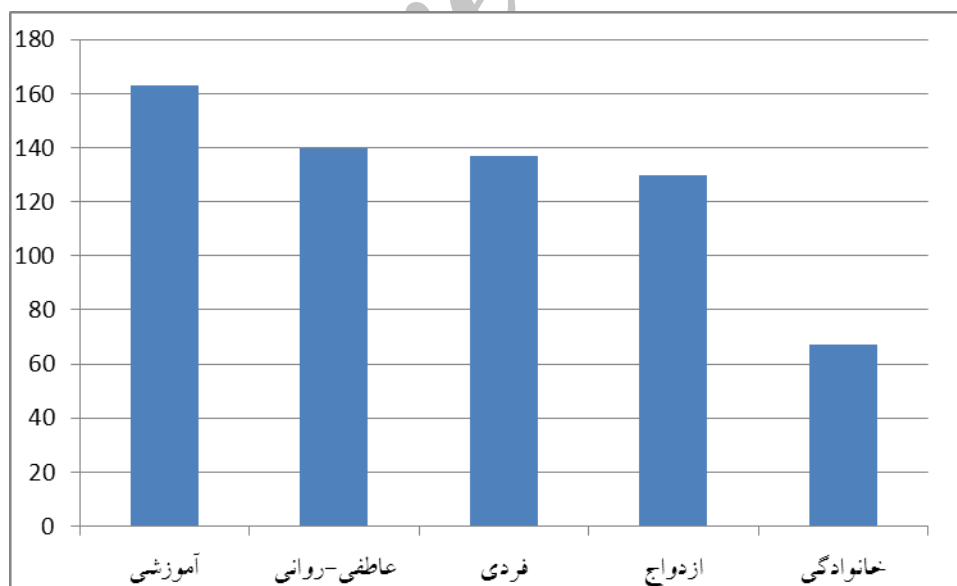
بدین‌وسیله از معاونت فرهنگی دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز که با در اختیار قرار گذاشتن اطلاعات مورد نیاز ما را در انجام این مطالعه یاری نمودند، تقدیر و تشکر به عمل می‌آید.

مشکلات خانوادگی داشته‌اند، این یافته با نتایج مطالعه‌ی فردوسی در دانشگاه‌های تهران که مهم‌ترین مشکلات دانشجویان مجرد را مسایل روانی گزارش کرده است (فردوسی ۲۰۰۳) همخوانی دارد. به‌نظر می‌رسد که دانشجویان مجرد به دلیل تنهایی و دوری از خانواده مشکلات روانی بیشتری را تجربه می‌کنند. بنابراین در مقایسه با دانشجویان متأهل که از آرامش خاطر بیشتری برخوردار می‌باشند، مشکلات بیشتری دارند. که این مطلب لزوم توجه به جایگاه مهم دفاتر مشاوره برای دانشجویان مجرد را نمایان می‌سازد. بیشترین مشکلات دانشجویان بومی مسایل مربوط به ازدواج بود، در حالی که بیشترین مشکلات دانشجویان غیر بومی مسایل روانی بود. مشکلات عاطفی- روانی و اجتماعی زیادی که برای دانشجویان غیر بومی به‌خصوص در بدو ورود به دانشگاه ایجاد می‌شود از پیامدهای دوری از خانواده و رویدادهای بعدی زندگی در دانشگاه با دانشجویان می‌باشد. بنابراین دانشجویان غیربومی در مقایسه با دانشجویان بومی با مشکلات روانی بیشتری مواجه شده و برای این مشکلات به مراکز مشاوره بیشتر مراجعه می‌کنند. نتایج مطالعات مختلف نشان می‌دهد که در بیشتر دانشگاه‌ها مشکلات عاطفی- روانی از مهم‌ترین و عمده‌ترین علل مراجعه‌ی دانشجویان به دفاتر مشاوره‌ی دانشجویی بوده است (بهراری ۲۰۰۱) و (یاقوتی و همکاران ۲۰۰۹). نتایج مطالعه‌های دیگر نشان داد که مشکلات دانشجویان سال بالا کمتر از دانشجویان سال پایین می‌باشد. طبعاً در بدو ورود به دانشگاه، دانشجویان به دلیل ناآشنایی با محیط دانشگاه، استرس و مشکلات درسی مشکلات بیشتری را تجربه می‌کنند.

نمودار شماره ۱ - تعداد دانشجویان مراجعه کننده به دفاتر مشاوره به تفکیک دانشکده

نمودار شماره ۲ - فراوانی انواع مشکلات دانشجویان مراجعه کننده به دفاتر مشاوره دانشگاه

جدول شماره ۱- فراوانی نسبی و مطلق انواع مشکلات دانشجویان مراجعه کننده به دفاتر مشاوره به تفکیک دانشکده

P	χ ^۲	انواع مشکلات مراجعان به دفاتر مشاوره دانشجویی					تعداد مراجعان ۶۳۷ (٪۱۰۰)	دانشکده ها
		فردی ۱۳۷ (٪۲۱/۵)	روانی ۱۴۰ (٪۲۲)	ازدواج ۱۳۰ (٪۲۰/۴)	خانوادگی (٪۱۰/۵) ۶۷	آموزشی ۱۶۳ (٪۲۵/۶)		
۰/۰۰۳	۴۷/۵	۱۷ (٪۱۷/۵)	۳۵ (٪۳۶/۱)	۲۳ (٪۲۳/۷)	۷ (٪۷/۲)	۱۵ (٪۱۵/۵)	۹۷ (٪۱۵/۲)	پزشکی
		۱۶ (٪۴۸/۵)	۴ (٪۱۲/۱)	۴ (٪۱۲/۱)	۱ (٪۳)	۸ (٪۲۴/۲)	۳۳ (٪۵/۲)	دندانپزشکی
		۶ (٪۱۵/۴)	۴ (٪۱۰/۳)	۱۵ (٪۳۸/۵)	۶ (٪۱۵/۴)	۸ (٪۲۰/۵)	۳۹ (٪۶/۱)	داروسازی
		۳۵ (٪۲۲/۳)	۳۳ (٪۲۱)	۳۰ (٪۱۹/۱)	۱۶ (٪۱۰/۲)	۴۳ (٪۲۷/۴)	۱۵۷ (٪۲۴/۶)	پیراپزشکی
		۲۵ (٪۱۸)	۲۷ (٪۱۹/۴)	۳۴ (٪۲۳)	۱۵ (٪۱۰/۸)	۴۰ (٪۲۸/۸)	۱۳۹ (٪۲۱/۸)	بهداشت
		۲۴ (٪۲۲/۴)	۲۱ (٪۱۹/۶)	۱۸ (٪۱۸/۱۶)	۱۱ (٪۱۰/۳)	۳۳ (٪۳۰/۸)	۱۰۷ (٪۱۶/۸)	پرستاری و مامایی
		۱۴ (٪۲۱/۵)	۱۶ (٪۲۴/۶)	۸ (٪۱۲/۳)	۱۱ (٪۱۶/۹)	۱۶ (٪۲۴/۶)	۶۵ (٪۱۰/۲)	توانبخشی

References:

- Bahari, F 2001, Student counseling centers: An analysis of the trend, *Teb va Tazkieh* Vol.10, No.5, pp.52-59. (Persian).
- Ceyhan, E, Eyhan, A 2011, Loneliness and Depression Levels of Students Using a University Counseling Center, *Education and Science*, Vol. 36, No.160, pp.81-92.
- Cooke, R, Bewick, BM, Barkham, M et al 2006, Measuring, monitoring, and managing the psychological well-being of first year university students, *British Journal of Guidance & Counseling*, Vol. 34, No. 4, Pp.505–517. doi:10.1080/03069880600942624
- Daroonparvar, D 2005, The study of the students' problems of Islamic Azad University, Firoozkuh Branch, and their effect on educational improvement, *Quarterly scientific Journal of Management*, Vol.2, No.4, Pp.58-64. (Persian).
- Dogan, T 2012, A long-term study of the counseling needs of Turkish University students, *Journal of counseling & development*, Vol. 90, Pp.91-96
- Fazeli, E 2004, The Effect of Counseling on University Students, Academic Achievement, *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, Vol. 10, No.1, pp.61-90. (Persian).
- Ferdowsi, T 2003, Psychological disorders and problems of students visiting Tehran state universities' consulting centers, *Journal of Humanities*, Vol. 6&7, pp.69-95.(Persian).
- Giovozolias, T, Leontopoulou, S, Triliva, S 2010, Assessment of Greek University Students' Counseling Needs and Attitudes: An Exploratory Study, *Int J Adv Counseling*, Vol. 32, pp.101–116. DOI 10.1007/s10447-010-9092-2
- McCormick, RM, Paterson, DW 1996, Student counseling in Canadian Universities, *International Journal for the Advancement of Counseling*, Vol. 18, pp. 235–243.
- Naze, M, Khaksari, M, Khaleghi, E, et al 2001, A survey on identifying the problems of students at Rafsanjan University of Medical Sciences and their attitude toward the role of counselor in solving their problems, *Teb va Tazkieh*, Vol.10, No.5, pp.10-15.(Persian).
- Quintrell, N, Robertson, MF 1996. Student counseling in Australian universities: Forty years of development, *International Journal for the Advancement of Counseling*, Vol. 18, pp. 203–221.
- Sepahvandi, MA 2000, A study on emotional, familial, behavioral and personality characteristics of University student clients visiting the Lorestan University counseling center, *Journal of Education and Psychology*, Vol.3, No.1&2, pp.141-150.(Persian).
- Shakurnia, A, Asadollahi, P, Elhampour, H, et al 2011, Present and Desired Status of Student Counseling in Opinions of AJUMS, *JSMJ*, Vol. 10, No.5, pp.469-70. (Persian).
- Tamannaefar, M, Salami Mohammadabadi, F, Dashtbanzadeh, S 2011, Relationship between mental health and happiness with the success of students, *Culture in Islamic University*, Vol. 15, No.2, pp.46-62.(Persian).
- Yaghubi, H, Melyaei, M, Tavali, A 2009, Role of students' attitude and knowledge toward counseling, *Daneshvar (Raftar) Shahed University*, Vol.16, No.34, pp. 51-60. (Persian).

The problems of Students Attending in University Counseling Offices in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences

Abdolhussein Shakurnia^{1,*}

Ahmadreza Mohtadi²

Hussein Alhampour³

Hajar Borvayeh⁴

^{1,*}: Faculty of member, Medical Faculty, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

²: Faculty of member, Medical Faculty, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

³: Faculty of member, Psychology & Educational Faculty, Ahvaz Shahid Chamran University University, Ahvaz, Iran.

⁴: Student of anesthesia, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences.

Abstract: Students are involved in many problems during education period, for this reason identifying the types of students' problems and providing appropriate solutions to decrease these problems can be effective on educational improvements. This study carried out to determine the problems of students attending in consulting centers in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. This cross-sectional study evaluated the problems of 640 students referred to consulting offices. Database was extracted from the records of consulting offices and then was analyzed by SPSS-18, chi-square, and t tests. 640(19.8%) of overall 3200 students referred at least one time to the University Consulting offices for their problems. 172 students(27%) were male and 468 students (73%) were female with mean age 22 ± 3.4 (18 to 38 yrs.). The main problems declared by students were: 163(25.6%) education problems, 140(22%) mental problems, 137(21.5%) personal problems, 130(20.4%) marital problems, and 67(10.5%) family problems. The results showed that the problems were different to students. Therefore, consulting offices would be able to provide various services to help the students solve problems. Most of the problems mentioned by students were educational problems and psychological problems respectively.

Keywords: Students' problems, University counseling offices, AJUMS

***Corresponding author:** Faculty member of Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

Email: shakurnia@yahoo.com